

Kystvandråd for den centrale del af Limfjorden, delområde 157 og 158

Referat fra 2. møde i Kystvandrådet for den centrale del af Limfjorden, 10. december 2025, kl. 17-20:30

Mødet blev holdt på Viborg Rådhus, Prinsens Alle 5, 8800 Viborg, mødelokale M5 (5. sal)

Mødeleder: Peter Sig Kristensen fra sekretariatet (Viborg Kommune)

Referent: Anders H. Andersen fra sekretariatet (Viborg Kommune)

Mødedeltagere:

Kystvandrådet:

- Ivan Drejer, Skive Vand
- Carl Christian Pedersen, Agillix
- Jakob Gade, Landboforeningen Midtjylland
- Lars Kristensen, Fjordland
- Anders Ahrenfeldt, Dansk Skovforening
- Henrik Nielsen, Foreningen Muslingeerhvervet
- Anne-Mette S. Langvad, Klimafonden Skive
- Claus Bo Andreassen, LAG Skive – Viborg
- Hans Kurt Tougaard, Fjordklyngen
- Gorm Wæhrens, Danmarks Naturfredningsforening
- Poul Blicher Andersen, Dansk Ornitologisk Forening
- Anders Poulsen, Jægerrådene i Skive og Viborg
- Jens Kofoed, Limfjordens Sejlsport
- Aage Grunderup, Limfjordssammenslutningen
- Claus Skodborg Nielsen, Hjarbæk Sjægtelaug
- Peter N.R. Madsen, Friluftrådet Limfjord Syd
- Henrik Ravn, Danmarks Sportsfiskerforbund

Lars Olsen (Danske Vandløb) og Rasmus Wittrup (Dansk Akvakultur) deltog ikke i mødet.

Sekretariatet:

- Peter Sig Kristensen, Viborg Kommune
- Anders Gade, Viborg Kommune
- Anders H. Andersen, Viborg Kommune
- Daniel Lindvig, Viborg Kommune
- Torben Bramming Jørgensen, Limfjordsrådets sekretariat

Observatører:

Der var afbud fra Eva Pinnerup (fmd., Viborg Kommunes Klima- og Miljøudvalg) og Henrik Dalgaard Christensen (Limfjordsrådets formandskab)

1. **Velkomst v. Daniel Lindvig, Afdelingsleder, Natur og Vand, Viborg Kommune** (kl. 17:00)

Daniel Lindvig bød velkommen og udtrykte forventning om et godt og udbytterigt møde.

Kystvandrådet er kommet godt i gang og har fået formalia (kommissorium, forretningsorden, talsperson og faglig baggrundsgruppe) på plads.

Der er afholdt 2 møder i den tekniske baggrundsgruppe, som er fælles for de to kystvandråd i Limfjorden. Baggrundsgruppen har bl.a. behandlet de projektforslag, rådet skal tage stilling til i dag, og har anbefalet, hvilke projekter der bør arbejdes videre med.

Ved mødet i dag er det derfor vigtigt at få besluttet, hvilke projekter der skal søges som forsøgsprojekter (på grund af ansøgningsvinduet).

På det overordnede plan har arbejdet med at forbedre vores fjorde og kystvande fået stor opmærksomhed på det seneste – ikke kun i kystvandrådene, men også via arbejdet i de lokale treparter og senest med den nye delaftale om kvælstofregulering.

Siden vores sidste møde er arbejdet i den lokale Trepert for Limfjorden sendt til politisk behandling i oplandskommunerne. Der kommer et indlæg med status for arbejdet.

2. **Godkendelse af dagsorden v. sekretariatet** (kl. 17:05)

Den udsendte dagsorden blev godkendt.

Carl Christian Pedersen (CCP) fra Agillix havde et forslag, som tog udgangspunkt i dagsordens pkt. 7. CCP foreslog, at sekretariatet snarest spørger SGAV om, hvordan kystvandrådets udarbejdede alternative indsatsforslag skal anvendes i det videre vandplanarbejde.

CCP mente ikke, at det alternative indsatsprogram, der blev udarbejdet i det gamle kystvandråd kunne genfindes i SGAV's vandplanarbejde. Og hvis ikke materialet bliver brugt, ønskede CCP ikke at bruge tid på det.

Fra sekretariatet blev svaret, at de gamle kystvandråds arbejde har sat aftryk i vandplanarbejdet, herunder i "Akutpakke til forbedring af vandmiljøet" og "Aftale om implementering af et Grønt Danmark". Vedrørende de nye alternative indsatsforslag er det netop hensigten, at forslagene skal anvendes ifm. arbejdet med vandområdeplanlægningen for 2027-2033. Det er dog ikke realistisk, at de enkelte indsatsforslag fra kystvandrådene kommer til at indgå i fuldt omfang i vandområdeplanlægningen.

I rådet var der opbakning til, at sekretariatet snarest beder SGAV om at redegøre for, hvordan kystvandrådernes alternative indsatsprogrammer anvendes. Sekretariatet følger op på dette.

3. **Opfølgning på sidste møde v. sekretariatet** (kl. 17:10)

Ved det første kystvandrådsmøde i august blev der spurgt til:

- a. hvorfor emnerne spildevand, muslinger og strømningsmønstre ikke er med i anbefalingerne til det videre arbejde fra det gamle kystvandråd
- b. hvorfor marin naturgenopretning / muslinger indgår i notatet med anbefalinger fra det gamle kystvandråd, selvom det blev aftalt at udelade de to nævnte temaer

c. baselineeffekten for Hjarbæk

Daniel Lindvig redegjorde for, at anbefalingerne fra det gamle kystvandråd er fulgt. Det gamle kystvandråds afleveringer, som blev politisk behandlet i kommunerne i starten af 2024, bestod af:

- Bemærkninger fra kystvandrådet til miljøministeren og byrådene i oplandet
- Brev til Miljøstyrelsen om resultater af arbejdet i kystvandrådet for den centrale del af Limfjorden
- Scenariebeskrivelser (2 alternative indsatsforslag)

Efterfølgende blev det besluttet at fortsætte arbejdet i kystvandrådet. Ved et kystvandrådsmøde den 5. december 2024 indgik en oversigt med ni prioriterede forslag til mulige forsøgsprojekter i 2025 og frem. I januar 2025 blev det aftalt, at oversigtens pkt. 8 og 9 om muslingedyrkning og marin naturgenopretning udelades som projektforslag (efter ønske fra flere kystvandrådsmedlemmer).

Angående baselineeffekt for Hjarbæk Fjord har sekretariatet sendt spørgsmålet videre til SGAV, som i deres svar til sekretariatet henviser til nedenstående (se links) vedr. de overordnede kriterier for fastlæggelse af baselineeffekt:

- [SGAV-notat med oversigt og kortfattet beskrivelse af baselineelementer i VP3-II](#)
- [DCE-rapport – Opdatering af baseline 2027](#)

4. **Status på arbejdet med omlægningsplan i Lokal Trepert Limfjorden v. sekretariatet (kl. 17:20)**

Sekretariatet (Peter Sig Kristensen) gennemgik indholdet i omlægningsplanen for oplandet til Hjarbæk Fjord (vandområde 158) og oplandet til Bjørnholms Bugt, Risgårde Bredning, Skive Fjord og Lovns Bredning (vandområde 157). De nævnte oplande omfatter samlet mere end 300 mulige projekter, så det bliver en meget stor opgave.

Efterfølgende gav PSK en status for politisk behandling i de berørte kommuner. Det er forventningen, at planen principgodkendes i alle kommuner inden årsskiftet.

Afslutningsvist nævnte PSK, at et 2026-arbejdsprogram for lokale treparter er på vej. Her vil der være fokus på at få prioriteret, hvordan planerne realiseres, og på løbende opdatering, herunder i tæt dialog med kystvandråd.

5. **Status for igangværende projekter v. sekretariatet (kl. 17:35)**

Der gives en aktuel status for:

- Analyse vedr. reetablering af naturlige vandstandsvariationer i Hjarbæk Fjord
- Måling af vand- og næringsstoftransport og en hot spot analyse i deloplande (forsøgsprojekt)

Sekretariatet (Anders H. Andersen) gav en status for de nævnte projekter. Det væsentligste element i Hjarbæk Fjord-analysen er at få klarlagt, i hvilket omfang reetablering af naturlige vandstandsvariationer vil øge tilbageholdelsen af klimagasser og næringsstoffer. Analysen udføres i løbet af 2026.

Det væsentligste element i projektet med måling af vand- og næringsstoftransport og en hot spot analyse i deloplande er en nærmere kortlægning af næringsstofftab fra oplandet. Det foregår ved udtagning af vandprøver og måling af vandføring i udvalgte vandløb i oplandet (i såvel målte som umålte oplande). Analysen udføres i 2026 (et helt kalenderår).

6. **Orientering om forslag til årlig afrapportering af kystvandrådets arbejde v. sekretariatet (kl. 17:40)**

Der er krav om en årlig afrapportering af Kystvandrådets arbejde. Det foregår ved at udfylde et skema, som er lavet af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV). Sekretariatet har lavet et forslag til

afrapportering for 2025. Forslaget fremgår af bilag 1.

Sekretariatet (Anders H. Andersen) gennemgik forslaget. Der var ikke bemærkninger til gennemgangen.

7. Godkendelse af forslag om opdatering af alternativt indsatsprogram v. sekretariatet (17:50)

Kystvandrådene kan udarbejde et alternativt forslag til indsatsprogram, som skal afleveres senest 31. maj 2026, så forslaget kan indgå i statens videre vandplanarbejde for perioden 2027-2033.

Det gamle kystvandråd har allerede i 2023 udarbejdet forslag til alternativt indsatsprogram (i form af to forskellige velbeskrevne scenarier). Sekretariatet indstiller, at indsatsscenarierne fra 2023 genbesøges, opdateres og godkendes af kystvandrådet og afleveres til SGAV ultimo maj 2026.

Sekretariatet (Anders Gade) orienterede kort om forslaget. Der var opbakning fra kystvandrådet til at sekretariatet går videre med opgaven. Et oplæg vil blive præsenteret på næste møde i kystvandrådet (i marts 2026).

8. Aftensmad (kl. 18:00)

9. Orientering om helhedsprojekter ifm. akutupakke 1 for vandmiljøet v. sekretariatet (kl. 18:45)

Sekretariatet (Torben Bramming Jørgensen) gav en kort status for helhedsprojektet i Simested Å. Opgaven vedrørende opkøb af dambrug er meget tæt på at være i mål. Øvrige elementer i helhedsprojektet (udover opkøb af dambrug) afklares i 2026.

Sekretariatet (Daniel Lindvig) nævnte, at Viborg Kommune har sendt to såkaldte interessetilkendegivelser til SGAV vedrørende nye mulige helhedsprojekter. Dels et projekt i oplandet til Hjarbæk Fjord omkring Tjele Langsø, dels et projekt i oplandet til Skive Fjord ved Karup Å-systemet, hvor et af elementerne kunne være opkøb af dambrug. Den foreløbige tilbagemelding fra SGAV er, at der er mest interesse for projektet i Karup Å-systemet.

10. Godkendelse af nye projektaktiviteter i regi af kystvandrådet v. sekretariatet (kl. 18:50)

Sekretariatet (Anders H. Andersen) gennemgik de foreslåede 22 projektaktiviteter i vedhæftede oversigt (bilag 3). I puljen, som kan søges ved SGAV, er der afsat 7 mio. kr. i alt til alle 17 kystvandråd. Det må derfor forventes, at puljen overansøges. Det blev besluttet, at sekretariatet ansøger SGAV om følgende projekter som forsøgsprojekter:

Nr. 3. *Kortlægning af punktkildeudledninger fra industri i det åbne land.* Det blev foreslået at inddrage forureningshændelser som behandles af kommunernes miljøvagtfunktion. Sekretariatet ville følge op på dette.

Nr. 7. *Udbygget analyse af tidsforsinkelsen på effekt af kvælstofvirkemidler* (slået sammen med nr. 15)

Nr. 8. *Kortlægning og vurdering af store grundvandsindvindinger*

Nr. 9. *Anvendelse af urea til glatførebekæmpelse*

Nr. 15. *Himmerland og Thy – undersøgelse af kvælstofforsinkelse* (slået sammen med nr. 7)

Nr. 21. *Potentiale i kvælstofregulering via markregulering.* Der blev spurgt til hvem der skal udføre projektet. Sekretariatet regner selv med at udføre opgaven.

Bortset fra nr. 7/15 er der tale om projekter med begrænset budget, som sekretariatet selv kan udføre.

Flere af de ikke-prioriterede projekter (gul farve i oversigten) gav anledning til en længere drøftelse, idet projekterne (eller det emne, som projektet omhandler) kan være relevante at få undersøgt nærmere. Sidst i 2026 afklares, om projekt nr. 10 – *Landbaseret muslingeopdræt* samt andre af de ikke-prioriterede projekter kan indgå i ansøgningsrunden for forsøgsprojekter for 2027.

Projekt nr. 11. *Etablering af stenrev i Lovns Bredning* er ikke egnet som forsøgsprojekt. I stedet kan Fjordklyngen (som har foreslået projektet) evt. drøfte projektet med hjemkommunen (Viborg Kommune).

Vedrørende projekt nr. 12. *Samskabelse og dokumentation af arealomlægningsscenariet med udgangspunkt i lokal behovskortlægning* kan det overvejes at undersøge andre finansieringsmuligheder.

Vedrørende projekt nr. 17 *Spildevand – analyse af punktkildeudledninger i relation til hotspot og tidslighed* blev det drøftet, om emnet udledning af spildevand kunne indgå i en temadag.

Vedrørende projekt nr. 19. *Marin naturgenopretning* bør emnet omfatte hele Limfjorden. Det blev drøftet, om der kan arbejdes videre med emnet i andet regi, og om Center for Marin Naturgenopretning kan indgå i arbejdet.

Projekt nr. 22, *Grøn bioraffinering*, var ikke under overvejelse som forsøgsprojekt. Men emnet er relevant. Anne Mette S. Langvad (AMSL), Klimafonden Skive, nævnte, at der arbejdes med emnet i Klimafonden Skive. AMSL tilbød at holde et indlæg på et senere kystvandrådsmøde. Det var der opbakning til. Sekretariatet følger op.

Uden for de gennemgåede projektaktiviteter nævnte Carl Christian Pedersen, Agillix, at det bør være en del af kystvandrådsarbejdet at finde og udbrede de gode historier om fjordens tilstand. Det var der enighed om. Det forudsætter, at der er nogle gode historier at fortælle. Ud fra SGAV's overvågningsresultater er det umiddelbart ikke nemt at sige noget positivt om tilstanden i Hjarbæk Fjord eller Bjørnholms Bugt, Risgårde Bredning, Skive Fjord og Lovns Bredning.

Alle foreslåede projektaktiviteter er beskrevet i bilag 2. Bilag 3 er en skematisk oversigt, der viser de foreslåede projektaktiviteter. I skemaet fremgår baggrundsgruppens anbefaling i kolonne F (med grøn baggrundsfarve). Bilaget er revideret så projektforslagene er opdelt i 4 kategorier:

1. Afklaret / er i gang - (blå farve)
2. Anbefalet af baggrundsgruppen (grøn farve)
3. Ikke prioriteret (gul farve)
4. Ikke egnet pga. tid, økonomi, gennemførlighed (rød farve)

Kage og kaffepause

11. Oplæg om mulig temadag for kystvandrådet i 2026 – er der interesse for det? v. sekretariatet (kl. 20:10)

Sekretariatet (Peter Sig Kristensen) foreslår en temadag i første halvdel af 2026. Den kan f.eks. omfatte emner som kilder til belastning af den centrale Limfjord (punktkilder og diffuse kilder), samspil mellem Lokal Trepert Limfjorden og Kystvandrådet samt kvælstofvirkemidler på dyrkningsfladen.

Der var opbakning fra kystvandrådet til at sekretariatet arbejder videre med en temadag.

Udledning og overløb af spildevand blev drøftet. Ivan Drejer, Skive Vand, stillede sig til rådighed, både ifm. med indlæg på en temadag og hvis der er ønske om en besigtigelse på Skive Renseanlæg.

Der var forslag om at temadagen også kan omfatte andre emner som f.eks. lokal borgerinddragelse samt natur og andre elementer i udtagningsprojekter.

Det blev også bemærket, at en temadag ikke skulle have for mange forskellige emner på programmet. Så er det bedre med få emner, som behandles mere indgående.

12. Mødeplan 2026 v. sekretariatet (kl. 20:20)

Sekretariatet (Peter Sig Kristensen) redegjorde for mødeplanen for første halvdel af 2026.

Torsdag den 12-03-2026, kl. 17:00 – 20:30 (kystvandrådsmøde)

Torsdag den 21-05-2026, kl. 17:00 – 20:30 (kystvandrådsmøde)

Torsdag den 11-06-2026, kl. 09:00 – 15:30 (temadag)

Der udsendes snarest en kalenderinvitation til ovennævnte.

Mødeaktiviteter i 2. halvdel af 2026 meldes ud inden mødet i maj.

13. Eventuelt (kl. 20:25)

Intet.

Bilag

- Bilag 1: Forslag til afrapportering 2025 af kystvandrådets arbejde
- Bilag 2: Beskrivelser af foreslåede projektaktiviteter
- Bilag 3: Revideret skematisk oversigt med baggrundsgruppens anbefalinger af foreslåede projektaktiviteter